

Ajankohtaista HPV-rokotuksista

- Joustavuutta puuttuvan suojan täydentämiseen on lisätty

Ylilääkäri Ulpu Elonsalo

30.11.2023

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Esityksen sisältö

- Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa?
 - Joustavuutta lisätty HPV-rokotusten toteuttamiseen
- Käytännön ohjeita
- HPV-rokotussarjan annoksista
- Mitä asioita kannattaa korostaa, kun jutellaan lasten vanhempien ja nuorten kanssa
- THL:n materiaalit työn avuksi: Paikallinen viestintä on tärkeää

HPV-rokotusta
tarjotaan
ilmaiseksi
kaikille lapsille
ja nuorille

Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa?

Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa? 1/3

- **Kaikilla lapsilla on mahdollisuus saada maksuton HPV-rokotus 5.- ja 6.-luokalla**
- **On tärkeä saada rokotus ajoissa ennen kuin kohdataan papilloomaviruksia**
- **Rokotusohjelman rokotusten pääpainopiste on 10–12-vuotiaissa**

Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa? 2/3

- Jos rokotussarja on jäänyt aloittamatta tai jäänyt kesken rokotukset saa ilmaiseksi myös peruskoulun 7.-9.-luokilla
- Älä unohda
 - TUVA- eli tutkintoon valmentavassa koulutuksessa olevia
 - TELMA- eli työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa olevia

Mikä HPV?

HPV-rokote suojaa syöpää aiheuttavalta papilloomavirukselta. Jos et ole vielä saanut rokotetta, voit saada sen myös yläkoulussa.

 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos

Lisätietoja saat kouluterveydenhoitajalta ja osoitteesta thl.fi/hpv-rokote

Kenelle HPV-rokote osana rokotusohjelmaa? 3/3

- **HPV-rokotussarjan voi aloittaa myös toisen asteen koulutuksen aikana**
- Lukioden ja ammatillisten oppilaitosten opiskeluterveydenhuollossa
- Näin kaikilla lapsilla ja nuorilla on yhdenvertainen mahdollisuus saada rokotussuoja maksuttomasti papilloomavirusten aiheuttamia syöpiä vastaan
- Aiemmasta ns. tarkasta aloitusikärajasta on luovuttu, enemmän joustavuutta yksilön suojan täydentämisessä
- Muistetaan kuitenkin, että HPV-rokotus osana rokotusohjelmaa tarjotaan lapsille ja nuorille – ei kuulu aikuisten rokotusohjelmaan

Oikeus saada rokote koskee kaikkia nuoria

- Myös niitä, jotka eivät ole koulu- tai opiskeluterveydenhuollon palvelujen piirissä vaan ovat esim. valtion tuottamien muiden palvelujen piirissä
- Tämä kannatta huomioida hyvinvointialueella HPV-rokotusten suunnittelussa ja toteuttamisessa
- Näiden lasten- ja nuorten HPV-rokotusten toteuttamisessa tarvitaan yhteistyötä muiden tahojen kanssa
- Jos henkilö kuuluu kansallisen rokotusohjelman HPV-rokotusten piiriin, yksilöllistä harkintaa voidaan käyttää rokotussarjan aloittamisessa esim. jos
 - rokotussarjan aloitus on viivästynyt sairauden tai sen hoidon vuoksi
 - kehitysvammaisen nuoren suojan tarpeellisuutta on ruvettu miettimään tavanomaista myöhemmin

Käytännön ohjeistusta

- Peruskoulun 7.-9.-luokilla tarkistetaan aktiivisesti nuorten suoja ja tarjotaan HPV-rokotusta, jos suoja on puutteellinen
- On tärkeä, että puutteellinen suoja havaitaan opiskeluterveydenhuollossa mahdollisimman pian – jo ensimmäisenä lukuvuotena!
- Näin nuori voi saada HPV-rokotuksen antaman suojan mahdollisimman pian
- Jos nuori kuuluu HPV-rokotusten piiriin ja jos rokotussuojan puute tulisi ilmi esimerkiksi vasta viimeisellä luokalla lukiossa, voi rokotussarjan tuolloinkin vielä aloittaa
- Rokotussarjan pystyy toteuttamaan: muista noudattaa minimiaikavälejä
- Koko 3. annoksen rokotussarja on hyvä joka tapauksessa pyrkiä antamaan jo opiskelujen aikana
- Keskenjääneen rokotussarjan voi tarvittaessa jatkaa loppuun esim. Hyvinvointialueen terveysasemalla

HPV-rokotusten
aikataulu ja
annokset ovat
pysyneet
ennallaan

Rokotusohjelman HPV-rokotukset - valmiste, annokset ja aikataulut

Kansallisessa rokotusohjelmassa on edelleen käytössä Cervarix-rokote

Nuoren ikä rokotushetkellä määrittää sen, kuinka monta annosta annetaan:

- Alle 15-vuotias: kaksi annosta
 - Minimiväli on 5 kk, mutta on näyttöä siitä, että vaste paranee, kun väli on pidempi
 - Vaikka nuori täyttäisi annosten välissä 15 vuotta, kaksi annosta riittää
- 15 vuotta täyttänyt: kolme annosta
 - 0, 1 ja 6 kk
 - Eli toinen annos annetaan 1 kk päästä ensimmäisestä ja kolmas annos aikaisintaan 5 kk päästä toisesta annoksesta

Annosten välejä ei kannata lyhentää, mutta ne saavat hieman venähtää

HPV-rokotteen annosmäärä

- Toistaiseksi Suomessa jatketaan samalla tavalla kuten ennen
 - Alle 15-vuotialle 2 annosta
 - Jos sarja aloitetaan > 15 v, niin 3 annosta
- Käytämme bivalenttia rokotetta
 - valmisteyhteenvedon mukainen annos
 - saadaan aikaan erittäin hyvä suoja syöpiä ja syövän esiasteita vastaan, syövän ehkäisyssä rokotussarjoilla saavutetaan myös osittain ristisuoja (mm. HPV 45)
- Tietoa on kertymässä 1 annoksen tuottaman suojan kestosta

<https://www.cdc.gov/hpv/hcp/schedules-recommendations.html>

Who Gets Two Doses?

- A 2-dose schedule is recommended for **people who get the first dose before their 15th birthday**. In a 2-dose series, the second dose should be given 6–12 months after the first dose (0, 6–12-month schedule).
- The minimum interval is 5 months between the first and second dose. If the second dose is administered after a shorter interval, a third dose should be administered a minimum of 5 months after the first dose and a minimum of 12 weeks after the second dose.
- If the vaccination schedule is interrupted, vaccine doses do not need to be repeated (no maximum interval).
- Immunogenicity studies have shown that two doses of HPV vaccine given to 9–14-year-olds at least 6 months apart provided as good or better protection than three doses given to older adolescents or young adults.

Who Gets Three Doses?

A 3-dose schedule is recommended for **people who get the first dose on or after their 15th birthday**, and for people with certain immunocompromising conditions.

- In a 3-dose series, the second dose should be given 1–2 months after the first dose, and the third dose should be given 6 months after the first dose (0, 1–2, 6-month schedule).
- The minimum intervals are 4 weeks between the first and second dose, 12 weeks between the second and third doses, and 5 months between the first and third doses. If a vaccine dose is administered after a shorter interval, it should be re-administered after another minimum interval has elapsed since the most recent dose.
- If the vaccination schedule is interrupted, vaccine doses do not need to be repeated (no maximum interval).

WHO:lla 1 annoksen ohjelma

- Kansainvälisesti HPV-rokotteista on pulaa, tärkeimmät annokset annetaan kehitysmaissa
- Yhden annoksen toteutuminen varmempaa / ohjelma halvempi
- Myös Suomessa lähivuosina tullaan arvioimaan tarvittavaa annosmäärää

One-dose Human Papillomavirus (HPV) vaccine offers solid protection against cervical cancer

11 April 2022

<https://www.who.int/news/item/20-12-2022-WHO-updates-recommendations-on-HPV-vaccination-schedule>

Rokotusten toteutumiseen ja rokotusten kattavuuteen kannattaa satsata

- Rokottaminen jo hyvissä ajoin ennen tartuntaa on paras keino estää sairastuminen
 - Rokotuksesta saa parhaimman hyödyn, kun sen saa nuorena, jolloin tartuntaa ei ole todennäköisesti vielä saatu
 - Nuorena elimistö synnyttää paremmin vasta-aineita papilloomaviruksia vastaan, suojan kesto on pitkäaikainen
- Tarkempi ohjeistus HPV-rokotusten ajoituksesta ja rokotussarjojen toteuttamisesta eri luokilla
[HPV-rokotusten suunnittelu ja toteutus](#)

Lapsi/nuori voi päättää rokotuksesta itse, jos hän on siihen kypsä

- Terveydenhuollon ammattilainen arvioi nuoren kypsyyden päättää rokotuksesta
 - Laki ei tunne mitään päätöskykyisyyden ikärajaa, vaan ammattilainen tekee arvion aina tapauskohtaisesti
 - Yksin vastaanotolle tulevan lapsen tai nuoren päätöskykyä tulee arvioida aina
 - Jos alaikäinen todetaan kykeneväksi päättämään itse omasta rokotuksesta, voi huoltajiin olla yhteydessä vain hänen luvallaan
- Lapset, nuoret ja perheet -sivusto, THL: [Alaikäisen itsenäisen päätöskyvyn arviointi terveydenhuollossa](#)

Mitä erityisesti täytyy huomioida HPV-rokotusten toteuttamisessa?

- Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa on tärkeä arvioida rokotteiden tarvetta ja **suunnitella rokotetilaukset huolellisesti**
 - Peruskoulujen kouluterveydenhuollossa jääkaapissa ei saa varastoida kerralla yli kuukauden tarvetta vastaavaa määrää rokotteita
 - Toisen asteen opiskeluterveydenhuollossa, missä HPV-rokotuksia annetaan vähemmän, on syytä **kartoittaa rokotteiden tarve ennen rokotteiden tilaamista**
 - **Opiskeluterveydenhuollossa ei varsinaisesti varastoida rokotteita!**
- Tarkemmat ohjeet eri-ikäisten rokotuksiin ovat [HPV-rokotusten suunnittelu ja toteutus](#)

Cervarix-rokotepakkaukset

- Jakelussa on pakkaus, jossa lukee että se sisältää neulan
- Vaikka pakkauksessa lukee, että se sisältää neulan, niin **pakkauksessa ei ole neulaa mukana**
- Jotta rokotuksia varten on käytettävissä sopivia neuloja, tämä kannattaa huomioida välinetilauksissa
- Pakkauksella on poikkeuslupa, joten neulan puuttumisesta ei tarvitse tehdä tuotevirheilmoitusta

Rokotus on
tärkeä kaikille
lapsille ja
nuorille

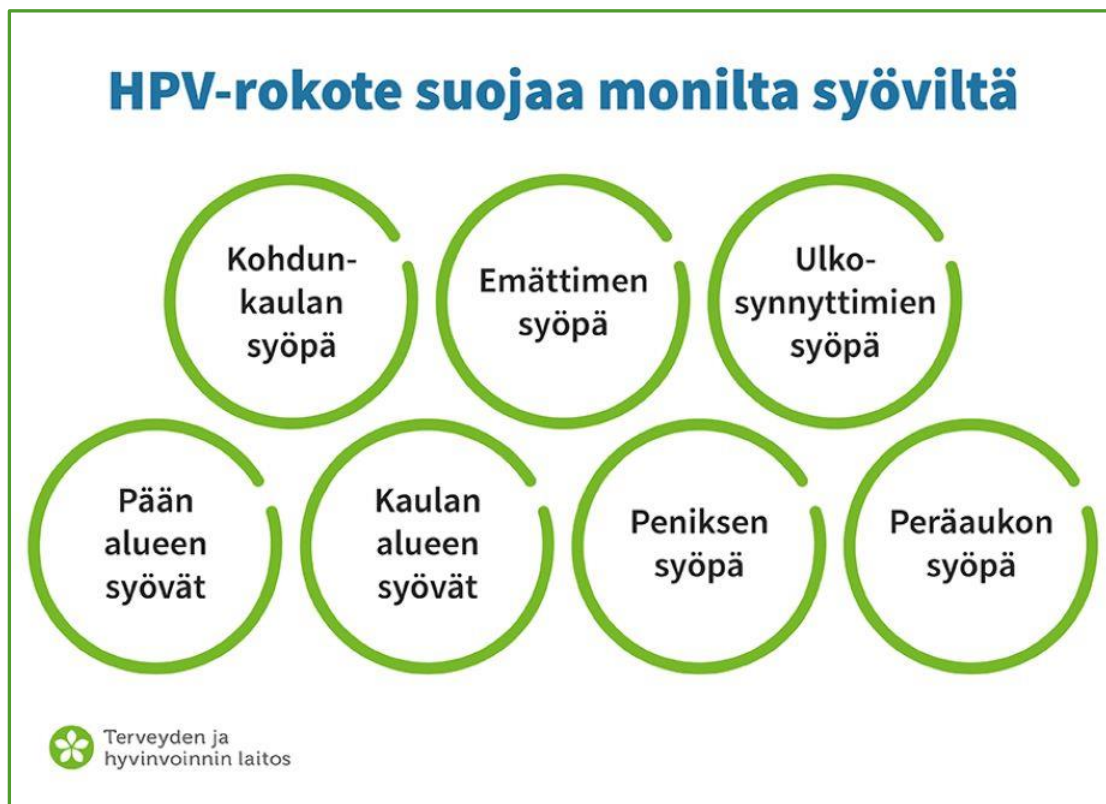

**HPV-rokotuksilla voidaan ehkäistä
useita eri syöpiä**

Mitä hyötyä HPV-rokotuksista on?

- Kun rokotuksen avulla ehkäistään infektioita, ehkäistään samalla myös syövän esiasteita ja siten myös syöpiä
- HPV-rokotusten ansiosta entistä harvempi joutuu seurantaan ja hoitoihin kohdunkaulan syövän esiasteiden takia
- HPV-rokote ehkäisee tehokkaasti kohdunkaulan syöpää
- Rokotusten avulla voidaan todennäköisesti ehkäistä myös osa emättimen ja ulkosynnytinten syövistä
- Papilloomavirus aiheuttaa lisäksi osan peräaukon, peniksen sekä pään ja kaulanalueen syövistä
- HPV-rokotuksilla voidaan torjua myös osa näistä syövistä
- HPV-rokotusten ansiosta tulevaisuudessa nykyistä harvemmat sairastuvat ja kuolevat edellä mainittuihin syöpiin
- Samalla yhä useampi välttyy isoilta leikkauksilta sekä säde- ja sytostaattihoidoilta

HPV-rokotus suojaa useilta eri syöviltä

- THL on uutisoinut mm. [HPV-rokotuksilla voidaan hävittää papilloomavirustyyppi 16 kokonaan, jos kattavuus on korkea](#)
- Uutta tietoa HPV-rokotteen tehokkuudesta: vaarallisimmat virustyyppit häviävät, syöpäseulontoja voisi harventaa <https://yle.fi/a/74-20059299>

HPV-rokotusten
hyödyistä
kannattaa kertoa

Viestitään, että
nuori voi saada
rokotuksen myös
lukio- ja
ammattillisten
opintojen aikana

THL:n materiaalit työn avuksi – Paikallinen viestintä on tärkeää

Mitä HPV-rokotuksista kannattaa kertoa ja viestiä?

- On tärkeä kertoa lasten vanhemmille ja nuorille itselleen rokotusten hyödyistä
- Pojilla HPV-rokotukset vasta vähän aikaa sitten aloitettu, tuntuu olevan esim. jonkin verran epätietoisuutta siitä, miksi rokote kannattaa ottaa
- **Ydinviestit:**
 - HPV-rokote suojaa useilta eri syöviltä
 - HPV-rokotus on tärkeä myös pojille
 - HPV-rokote kuuluu kansalliseen rokotusohjelmaan
 - HPV-rokotus on ilmainen kaikille lapsille ja nuorille
 - HPV-rokote suojaa parhaiten, kun sen saa nuorena
 - HPV-rokotuksen voi saada myös lukio- tai ammattikouluikäisenä

THL:n tuottamat esitteet ja julisteet

- Ei voi tilata ns. ympäri vuoden
- **Esitteitä ja julisteita voi tulostaa verkosta ja kopioida paikallisesti**
- Esite 5.- ja 6.-luokkaisten vanhemmille
- Julisteet 5.- ja 6.-luokkalaisille ja 7.-9.-luokkalaisille, molemmille ikäryhmille 2:lla erilaisella kuvalla

HPV-rokote suojaa monilta syövilta ja vakavilta haitoilta

HPV-rokote suojaa papilloomaviruksen aiheuttamilta syövilta. Rokote kuuluu kansalliseen rokotusohjelmaan ja sitä tarjotaan kaikille 5. ja 6. luokan oppilaille koulu-terveydenhuollossa.

Rokotussarjaan kuuluu kaksi annosta.

On tärkeää suojautua ajoissa

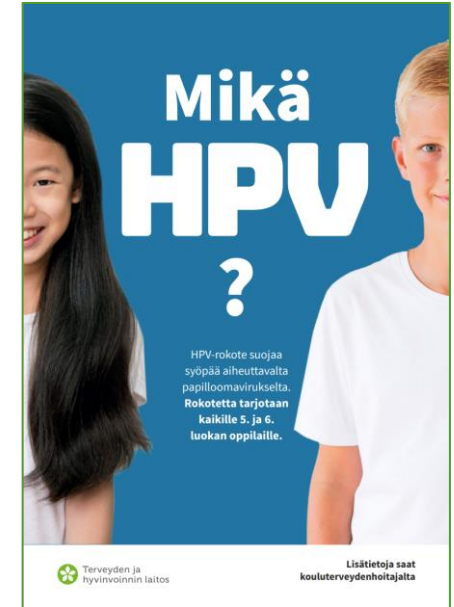
Papilloomavirukset ovat yleisiä. Ilman rokotetta lähes kaikki saavat tartunnan jo nuoruudessa. Virus tarttuu ihon ja limakalvon kautta, yleensä yhdynnässä. Tartunnan voi kuitenkin saada, vaikka varsinaista yhdyntää ei tapahtuisi. Siksi edes kondomin käyttö ei täysin suojaa tartunnalta.

Papilloomaviruksen aiheuttama infektio on useimmiten oireeton ja ohimenevä, mutta joka kymmenennellä se pitkityy ja voi aiheuttaa syövän esiasteita. Näistä osa etenee syöväksi.

Suurin syöpäriski liittyy kahteen papilloomavirukseen (virustyyppit 16 ja 18), joita vastaan rokote tarjoaa erinomaisen suojan. On kuitenkin tärkeää, että rokotteen saa riittävän nuorena, jolloin tartuntaa ei ole vielä tapahtunut.

Osa papilloomavirusten aiheuttamista syövilta ei ole mahdollista havaita ajoissa. Näitäkin syöpiä voidaan ehkäistä HPV-rokotteella.

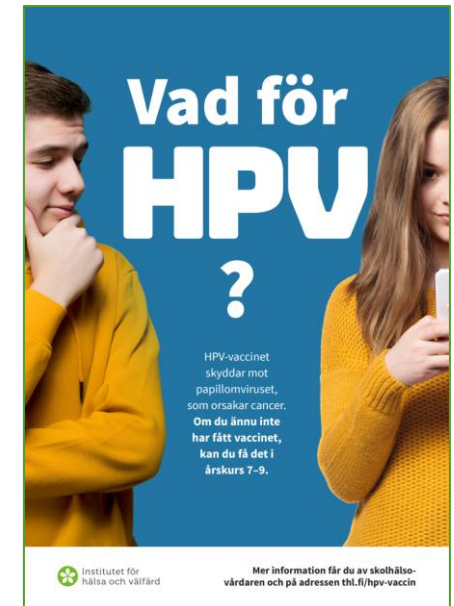
 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [Tutustu aiheeseen! thl.fi/hpv-rokote](https://thl.fi/hpv-rokote)

Mikä HPV?

HPV-rokote suojaa syöpää aiheuttavalta papilloomavirukselta. Rokotetta tarjotaan kaikille 5. ja 6. luokan oppilaille.

 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos [Lisätietoja saat kouluterveydenhoitajalta](#)

Vad för HPV?

HPV-vaccinet skyddar mot papilloomviruset, som orsakar cancer. Om du ännu inte har fått vaccinet, kan du få det i årskurs 7-9.

 Institutet för hälsa och välfärd [Mer information får du av skolhälsovårdaren och på adressen thl.fi/hpv-vaccin](#)

Minkälaista viestintää ja mitä materiaaleja tulossa opiskeluterveydenhuollon avuksi?

- Parhaillaan valmistellaan lukio- ja ammattiopistoikäisille ja heidän vanhemmilleen suunnattua viestintää ja materiaaleja
- Lukio- ja ammattiopistoikäisten esite ja juliste on työn alla
 - Kieliversiot: suomi (tod.näk. Myös selkokielenen), ruotsi ja englanti
 - Tehdään painoversiot ja sen lisäksi laitetaan [Esitteet ja viestintämateriaalit HPV-rokotteesta –sivulle](#)
 - Voi tulostaa ja kopioida tarvittaessa
- Materiaalien valmistumisesta ja tilaamismahdollisuudesta tiedotetaan erikseen
- Myös Somekampanja nuorten vanhemmille on suunnitteilla
- Tiedotamme myöhemmin somekampanjointien aikataulusta

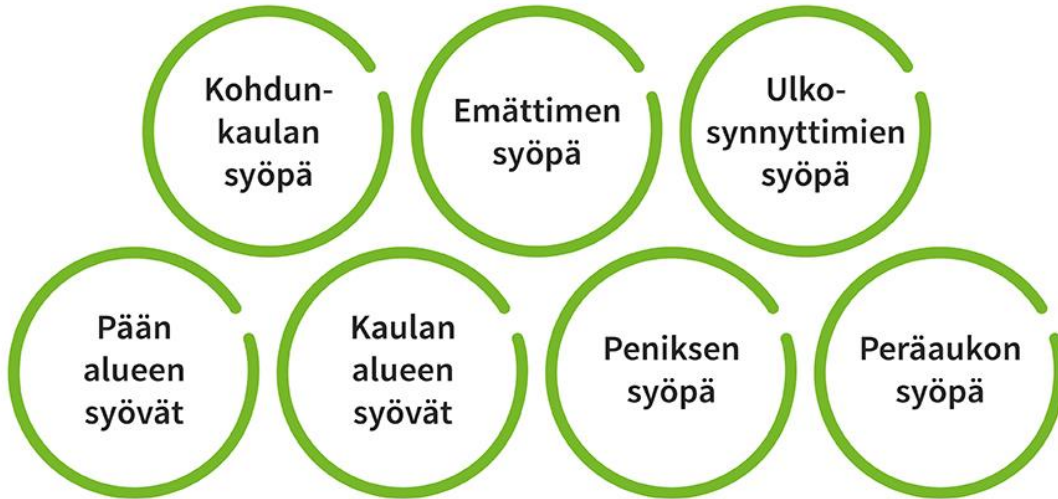
Terveystenhoitajan ja lääkäriin suosituksella on painoarvoa

- On tärkeää, että oma koulu- tai opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitaja ja lääkäri suosittelee HPV-rokotusta
- THL:n viestintämateriaalit auttavat, muista monikieliset materiaalit
- Kaikki uusitut materiaalit löytyvät:
 - [Esitteet ja viestintämateriaalit HPV-rokotteesta –osiosta](#)
 - [Broschyter och annat informationsmaterial om HPV-vaccinationer](#)
- Ymmärrettävää tietoa lasten vanhemmille ja nuorille itselleen
- [Papilloomavirusten aiheuttamat syövät ja rokotusten hyödyt](#) -sivu
- Tietoa myös eri kielillä: [HPV-rokote suojaa monilta syövilä](#)
 - venäjä, eesti, ukraina, somalia, arabia, englantti, ruotsi ja selkosuomi
- Avuksi myös wilmaviesti lasten vanhemmille: [Malliviesti vanhemmille HPV-rokotuksista eri kielillä](#)

HPV-rokotuksiin liittyvät materiaalien tekstit on päivitetty koskemaan kaikkia nuoria

- **Paikallinen viestintä on tärkeää**
- THL toivoo, että myös hyvinvointialueilla panostetaan viestintään
- Tiedotetaan ja kerrotaan eri kanavia käyttäen HPV-rokotusten hyödyistä ja siitä, että nuori voi saada HPV-rokotukset myös lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa
- Verkossa runsaasti materiaalia hyödynnettäväksi, esim. infograafi: HPV-rokote suojaa monilta syöviltä
- Yhteistyö th:t ja eri luokilla terveystietoa opettavien välillä, jotta asia olisi esillä esim. koulutunneilla, vanhempainilloissa
- THL:n diasarjoista ja verkkosivuilta löytyy jo nyt paljon tietoa avuksi paikalliseen viestimiseen ja esim. omien materiaalien valmisteluun
- Tuotamme vielä apudiasarjat, joissa hyödynnetään tehtyjä tutkimuksia

HPV-rokote suojaa monilta syöviltä

Tiivistys esityksestä

- Rokotusohjelman rokotteenä on Cervarix
- Annosten määrä, aikataulu ja muu ohjeistus on pysynyt ennallaan
- Tarkoituksena on, että mahdollisimman moni saisi HPV-rokotukset varsinaisessa suositellussa ikävaiheessa eli 5.- ja 6.-luokalla
- Tärkeä tarkistaa onko suoja kunnossa 7.-9.-luokilla
- Enemmän joustavuutta: rokotussarja on mahdollista aloittaa vielä toisen asteen opiskeluvaiheeseen
- Paikallista viestintää tarvitaan!